

ΕΛΕΥΘΕΡ

Η ΠΡΩΙΜΟΣ ΕΓΕΡΣΙΣ ΤΩΝ ΛΕΧΩΙΔΩΝ ΕΝ ΤΗ Γ' ΚΛΙΝΙΚΗ ΤΟΥ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟΥ «ΜΑΡΙΚΑ ΗΛΙΑΔΗ»*

Υπό

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Ν. ΤΡΑΤΑΟΥ

Εκτάκτου Καθηγητού του Έθνικου Πανεπιστημίου

Παρουσιάζων ὑμῖν τὰ συμπεράσματά μου ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀγωγῆς τῆς «πρωίμου ἐγέρσεως» τῶν λεχωίδων ἐν τῇ ὑπ' ἐμέ Γ' Κλινικῇ τοῦ Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδην», θεωρῶ ἐντελῶς περιττόν νά ἐπαναλάβω ἔστω καί συνοπτικῶς τὰ ὅσα ἀρχῆθεν ἐπιχειρήματα προεβλήθησαν ὑπὲρ ἢ κατὰ τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς καί τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται νῦν εἰς τὰ κλασσικά σύγγραμμα συγγράμματα καί ἐκτενῶς ἄλλως τε ἔχουσιν ἀναλυθῆ εἰς τὰς ἐπι μέρους ἀφθόλους ἀνά τὸν κόσμον σχετικῶς δημοσιεύσεις καί στατιστικά.

Ἄρκουμαι μόνον νά ὑπομνήσω ὅτι κατὰ τὴν ἐπικρατήσαν, συμφώνως πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τοῦ Rosenblum καί συνεργατῶν ὀρολογίαν, π ρ ῶ ι μ ο ς ἔ γ ε ρ σ ι ς (précocée) εἶναι ἡ ἐπισυμβαίνουσα τὴν 1ην-2αν ἡμέραν ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ, ἡ μ ι π ρ ῶ ι μ ο ς (intermédiaire) ἡ τὴν 3ην-4ην ἡμέραν καί ὄ ψ ι μ ο ς (tardif) ἀπὸ τῆς 4ης ἡμέρας καί ἐφεξῆς.

Ἡμεῖς ἀπὸ τῆς 1ης ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως τῆς Διευθύνσεως τῆς Γ' Κλινικῆς (τὴν 15ην Ἰουλίου 1957) προέβημεν εἰς τὴν ἄμεσον ἐφαρμογὴν τῆς πρωίμου ἐγέρσεως.

Εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἤχθημεν τοῦτο μὲν ἐκ τοῦ παραδείγματος τῶν ξένων Μαιευτηρίων καί Κλινικῶν, τῶν ὁποίων

σημειωτέον ὁ ἀριθμὸς ὄλονεν ἔβαινε καί βαίνει ἀξανάμενος, τοῦτο δὲ ἐκ τῶν ὅσων εἶχομεν μέχρι τότε παρατηρήσει καί ἐν τῇ ἰδιωτικῇ μας πράξει ἀλλὰ καί ἐκ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν τῶν ὑφ' ἡμῶν διαπιστωθέντων ὅταν κατὰ τὴν περίοδον 1947-1952 διηυθύνομεν τὴν Α' Κλινικὴν τοῦ ἰδίου Μαιευτηρίου.

Κατὰ τὴν περίοδον λοιπὸν ἐκείνην, ἐνῶ προεβλέπετο λογιστικῶς μὲν 8ῆμερος κατ' ἐλάχιστον παραμονὴ τῶν λεχωίδων ἐν τῷ Ἰδρύματι, ἰατρικῶς δὲ ἔγερσις ἀπὸ τῆς 6ης ἡμέρας, ἐν τούτοις εἰς πλείστας περιπτώσεις ἢ ἔγερσις, τῇ πρωτοβουλίᾳ αὐτῶν τούτων τῶν γυναικῶν καί διὰ διαφορῶν αἰτίας, ἐλάμβανε χώραν πολὺ ἐνωρίτερον, ἐπίσης δὲ καί ἡ ἀναχώρησις τῶν πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν 8 ἡμερῶν, χωρὶς ἐν τούτοις νά σημειωθῶσι τότε σοβαρὰ ἐπακόλουθα καί ἐπιπλοκαί.

Ἄφ' ἑτέρου, ὅταν ἀνελάβομεν τὴν διευθύνσιν τῆς Γ' Κλινικῆς εὐρομεν τὸ λογιστικὸν σύνθημα ὅριον παραμονῆς τῶν λεχωίδων ἐν τῷ Ἰδρύματι ἡμέρον μόνον, καί τοῦτο μὴ ἐξαντλούμενον ὑπὸ πολλῶν λεχωίδων, ἐπειγομένων νά ἐπιστρέψωσιν οἱκοί ἵνα ἐπιληφθῶσι τῆς περιποιήσεως τῶν ἄλλων τέκνων τῶν καί τοῦ συζύγου τῶν.

Τοῦτο ἀπετέλεσε πρόσθετον λόγον τῆς ἐφαρμογῆς τῆς πρωίμου ἐγέρσεως, διότι, ὡς εὐνόητον, καλύτερον θὰ ἦτο νά ἔχωσιν ὑποστῆ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν μας τὴν προ-

* Ἐκ τῆς Γ' Μαιευτικῆς καί Γυναικολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδην» (Δωρεὰ Ἑλενας Βενιζέλου). Διευθυντής: ὁ Καθηγητὴς Δ. Τ ρ α υ λ ὅ ς.

γύμνασιν ταύτην ἐγέρσεως, παρά νὰ ἐπακολουθήσῃ τὴν ὄψιμον αὐτῶν ἔγερσιν, ἐπισυμβαίνουσιν τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἢ ἔστω τὴν παραμονὴν τῆς ἀναχωρήσεώς των, ἢ ἄλλως πολὺ περισσότερον κοπιαστικὴ ἀπασχόλησις των μὲ τὰς οἰκιακάς των φροντίδας.

Τὸ ἐπιχειρήμα τῆς διὰ τῆς προίμου ἐγέρσεως ἀποφυγῆς θρομβώσεων καὶ ἐμβολῶν δὲν μᾶς ἀπασχόλησε, οὔτε καὶ κατ' ἀναλογίαν τῶν ξένων τὸ προβάλλομεν, δεδομένου ὅτι, ὡς ἀλλαχοῦ ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς Ἑταιρείας πρὸ ἐτῶν ὑπεστηρίζαμεν, αἱ θρομβώσεις αὗται, αἱ κ λ ι ν ι κ ῶ ς ἐ ν δ ι α φ ἔ ρ ο υ σ α ι, ἀποτελοῦσι παρ' ἡμῖν ἐλαχίστην μειονότητα, μέχρι σημείου ἐν τῇ πράξει νὰ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀμελητέαι.

Ὅτῳ σκεπτόμενοι, ἐφηρμόσαμεν τὴν πρόμιμον ἔγερσιν, ἐφ' ἀπασῶν τῶν λεχωίδων αἵτινες ἔσχον τοκετὸν διὰ τῆς φυσιολογικῆς ὁδοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν εἶχε γίνῃ μαιευτικὸς τις χειρισμὸς ἢ ἐπέμβασις, ὡς λ.χ. ἐσωτερικὸς μετασχηματισμὸς, ἐμβρυουλκία, τεχνητὴ ἀποκόλλησις πλακούντος ἢ δακτυλικὴ ἐπισκόπησις τῆς μήτρας, ρήξις τραχήλου, ρήξις περινέου α' ἢ β' βαθμοῦ ἢ ἐπισειοτομία.

Ὡς εἰκόσ, ἡ πρόμιμος ἔγερσις δὲν ἐφηρμόζετο μόνον:

- α) εἰς περιπτώσεις ἐμφανοῦς λοιμώξεως
- β) » » αἱμορραγίας καὶ μεθαιμορραγικῶν συνδρόμων
- γ) » » ρήξεως περινέου γ' βαθμοῦ καὶ
- δ) » » γενικῆς καταστάσεως τῆς γυναικὸς μὴ καλῆς, ὡς λ.χ. προϋπαρχούσης ἐντόνου ἀναιμίας, πνευμονοπαθείας, νεφροπαθείας, τοξιναιμίας μεθ' ὑπερτάσεως ἢ οἰδημάτων, καρδιοπαθειῶν κ.τ.δ.

Ὅτῳ λοιπὸν ἔχομεν ἐπὶ 7.000 περίπου τοκετῶν μέχρι σήμερον, 6.500 περίπου λεχωίδας εἰς τὰς ὁποίας ἐφηρμόσθη ἡ πρόμιμος ἔγερσις ἄνευ οὐδενὸς γνωστοῦ ἡμῖν δυσαρέστου συμβάματος. Καὶ τὰ συμβάματα ταῦτα κατὰ σειρὰν συχνότητος ἀλλὰ καὶ σοβαρότητος εἶναι, ὡς γνωστόν, ἡ αἱμορραγία, ἡ διάσπασις τῶν πε-

ρινεϊκῶν τραυμάτων, ἡ πρόπτωσις κόλπου καὶ μήτρας μετὰ τῶν σχετικῶν ἐπακολούθων καὶ ἡ λοίμωξις.

Αἱμορραγίαν ἔσχομεν εἰς σπανίας περιπτώσεις, ἀλλ' αὕτη ἀπεδείχθη π ἄ ν τ ο τ ε ὀφειλομένη εἰς κατακράτησιν τμήματος ὑστέρων καὶ οὐχὶ εἰς τὴν πρόμιμον ἔγερσιν.

Διασπάσεις περινεϊκῶν τραυμάτων ὀλικῆς ἢ μερικῆς (ἰδίᾳ ἐπισειοτομιῶν, αἵτινες ἐνεργοῦνται παρ' ἡμῖν εἰς ἄρκετὰ μεγάλην συχνότητα) ἔσχομεν ἐπίσης, ἂ λ λ' οὐχὶ εἰς μεγαλύτερον ποσοστόν ἀπὸ τὸ ἄλλοτε παρ' ἡμῖν ἢ ἀλλαχοῦ σήμερον εἰς ὁμοειδεῖς Κλινικὰς παρατηρούμενον, καὶ τὸ ὅποιον ποσοστὸν διασπάσεων ὀφείλεται ἄλλοτε μὲν εἰς τὴν ἀτελεῖ τεχνικὴν συρραφῆς, ἄλλοτε δὲ εἰς τοπικὴν λοίμωξιν.

Ὡς πρὸς τὰς προπτώσεις, ἡ παρατήρησις μας δὲν ἔχει καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχη τὴν ἀκρίβειαν τῶν παρατηρήσεων τοῦ Kreis, τοῦ Rosenblum, Keller καὶ Ginglinger, Guerriero, Cornel καὶ ἄλλων, οἵτινες ἐπιμελῶς καὶ μέχρι πέραν τῆς 40ῆς ἡμέρας παρηκολούθησαν τὰς λεχωίδας των.

Ἐὰν λάβωμεν ὁμῶς συνολικῶς ὑπ' ὄψιν ὅτι οὐδὲμία γυνὴ προσῆλθεν αἰτιωμένη πρόπτωσιν ὡς ἄ μ ε σ ο ν ἐ π α κ ο λ ο ὕ θ η μ α τοῦ τοκετοῦ τῆς καὶ δὴ τοκετοῦ πρώτου καὶ ἄνευ ἐργώδους τινὸς ἐμβρυουλκίας κατ' αὐτόν, καὶ ὅτι ἀφ' ἑτέρου 1.000 περίπου γυναικῶν ἐξ αὐτῶν ἔσχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπανεξετάσωμεν π ρ ο σ ω π ι κ ῶ ς μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς περιόδου των ἢ ὀλίγον βραδύτερον, χωρὶς νὰ διαπιστώσωμεν πρόπτωσιν ἢ ἰδιαιτέραν τινὰ χαλάρωσιν, ἔχομεν νομίζομεν τὸ δικαίωμα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ πρόμιμος ἔγερσις δὲν προδιαθέτει εἰς πρόπτωσις, ὡς ἄλλως τε ἔχει ἤδη ὑποστηρικθῆ καὶ ἀνατομικῶς ἐξηγηθῆ ὑπὸ τῶν διαφόρων εἰσηγητῶν καὶ ὑποστηρικτῶν τῆς ἀγωγῆς ταύτης.

Ἄλλὰ καὶ ἐὰν καὶ ὅταν παρατηρηθῇ πρόπτωσις, ἐρωτητέον ἂν αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν πρόμιμον ἔγερσιν ἢ εἰς τὴν ἐπακολουθήσανσαν οἴκου κ ο π ι ὠ δ η ἔ ρ γ α σ ί α ν τῆς λεχωίδος, διότι πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ ἐνταῦθα ἡ σοφὴ παρατήρησις τοῦ

R. Keller ὅτι «πρώμιος ἔγερσις δὲν σημαίνει ἄμεσον ἀνάληψιν κοπιώδους μυϊκῆς ἐργασίας», οὔτε καὶ «συντόμεισιν τῆς ἐν τῇ Κλινικῇ παραμονῆς καὶ τῆς ἱατρικῆς ἐπαγρυπνήσεως ἐπὶ τῶν λεχωίδων», ὡς ὀρθῶς συμπληρωματικῶς παρατηρεῖ ὁ Lacomme.

Ὡς πρὸς τὴν λοίμωξιν, βάσει τοῦ ὕλικού μας, δὲν θεωροῦμεν βεβαίως τὴν πρῶμιον ἔγερσιν ὡς προληπτικὴν ταύτης ἀλλ' οὔτε καὶ ὡς ἐπιβαρυντικὴν. Γεγονὸς πάντως εἶναι ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν ἔχομεν συναντήσῃ λοχειομήτρην.

Ὡς πρὸς τὸν κοινωνικὸν καὶ κατὰ τινὰς ἱατροδικαστικὸν παράγοντα, καταλογισμοῦ δηλ. εὐθύνης εἰς τὸν μαιευτήρα ἐκ μέρους τῆς ἀρρώστου καὶ τοῦ περιβάλλοντος αὐτῆς διὰ τυχὸν ἐπιπλοκὴν ἀποδοθησομένην ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν πρῶμιον ἔγερσιν, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πράξει δὲν μᾶς ἐγεννήθη μέχρι σήμερον τοιοῦτον ζήτημα. Εἶναι ὅμως ἐξ ἄλλου ἀληθὲς ὅτι ἀρκεταὶ τῶν λεχωίδων μας ἐξενίσθησαν καὶ ξενίζονται ἐν ἀρχῇ, θεωροῦσαι ὅτι αὕτη ἀντιβαίνει εἰς τὰ ἐγνωσμένα καὶ τὴν παράδοσιν· αἱ περισσότεραι ὅμως τούτων εὐκόλως πείθονται εἰς τὰ λεγόμενά μας καὶ παραδειγματίζονται καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας λεχωίδας δέχονται τελικῶς ἀφ' ἐαυτῶν νὰ ἐγερθῶσι μετὰ καθυστέρησιν ἡμισείας ἢ μιᾶς ἡμέρας. Οἴκοθεν ὅμως ἐννοεῖται ὅτι δὲν βιάζομεν τὰς τυχὸν δυστρόπους καὶ ἐχομένας τῶν παραδόσεων περὶ ἐπιβαλ-

λομένης κλινήρου παραμονῆς τῶν λεχωίδων.

Ὁφείλομεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ διασαφηνίσωμεν ὅτι μὲ πρῶμιον ἔγερσιν ἐννοοῦμεν τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἀπὸ τῆς κλίνης τοιαύτην μὲ ἐπακόλουθον βηματισμὸν περὶ τὴν κλίνην καὶ ἐν τῷ θαλάμῳ, πρῶιαν καὶ ἐσπέραν τοῦλάχιστον, καὶ εἰς χρόνον προϊόντως αὐξανόμενον μέχρι καὶ τοῦ κατὰ θέλησιν τοιοῦτου.

Ὁφείλομεν ἐπίσης νὰ σημειώσωμεν ὅτι τὴν τοιαύτην πρῶμιον ἔγερσιν δὲν ἐφαρμόζομεν—καὶ τοῦτο ἴσως θὰ φανῇ ὡς ἀντινομία—εἰς τὰς περιπτώσεις καισαρικῶν τομῶν, ὡς καὶ τὰς γυναικολογικὰς χειρουργημένας μας.

Τοῦτο ὅμως συμβαίνει οὐχὶ διότι πιστεύομεν ὡς πρὸς αὐτὰς τὰ ἀντίθετα, ἀλλ' ἀπλῶς διότι ἢ ἐπ' αὐτῶν κατὰ τὴν πρῶμιον ἔγερσιν ἱατρικὴ καὶ νοσηλευτικὴ ἐποπτεία δὲν θὰ ἦτο πλήρης μὲ τὸ διατιθέμενον σήμερον προσωπικόν.

Τέλος, ὀφείλομεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἐν τῇ ὑφ' ἡμᾶς Κλινικῇ ἢ ἀφαίσεις τῶν ἀγκτήρων ἢ ραμμάτων κατὰ τὰς περινεοραφὰς λαμβάνει χώραν, κατὰ γενικὸν κανόνα, τὴν 5ην ἡμέραν, κατὰ δὲ τὰς λαπαροτομίας τὴν 5ην καὶ 6ην ἡμέραν.

Ἐν συμπεράσματι, καταλήγομεν θεωροῦντες τὴν πρῶμιον ἔγερσιν, ὑπὸ τὰς σημειωθεῖσας προϋποθέσεις, ἀκίνδυνον, ἐπωφελῆ καὶ ἀξιοσύστατον.

Δ Ι Ε Θ Ν Η Ν Ε Α

ΤΕΧΝΗΤΟΝ ΕΜΒΡΥΟΝ ΕΖΗΣΕ ΕΞΗΝΤΑ ΗΜΕΡΑΣ ΕΚΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Ρώμη.— Ὁ Ἰταλὸς Καθηγητὴς Πετροῦτσι, ὁ ὁποῖος κατέστη διάσημος τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον ἐκ τῶν πειραμάτων του δημιουργίας τεχνητοῦ ἐμβρύου, κατόρθωσε νὰ διατηρήσῃ ἐν ζωῇ ἐπὶ 60 ἡμέρας «ἐκτὸς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος» ἐμβρυον ἐπιτευχθὲν ἐκ τῆς πειραματικῆς γονιμοποιήσεως ὡαρίου. Ἡ ἐφημερὶς «Παέζε Σέρα», ποῦ δημοσιεύει τὴν πληροφορίαν αὐτὴν, παραθέτει καὶ πολλὰς φωτογραφίας τοῦ ἐμβρύου, τοῦ ὁποῦ διακρίνονται τὰ κυριώτερα ὄργανα καὶ τὰ μέλη. Αἱ φωτογραφίαι αὗται ἐλήφθησαν ἀπὸ φιλμ χρησιμοποιοῦν ἐπὶ τοῦ Καθηγητοῦ Πετροῦτσι εἰς τὸ ἐρ-

γαστήριόν του τῆς Βολωνίας. Κατὰ τὰ προηγούμενά του πειράματα ὁ Ἰταλὸς Καθηγητὴς εἶχε κατορθώσει νὰ διατηρήσῃ εἰς τὴν ζωὴν ἀνθρώπινον ἐμβρυον ἐπὶ 29 ἡμέρας. Ἡ διατροφή καὶ ἡ χορήγησις ὀξυγόνου εἰς τὸ ἐμβρυον, ποῦ ἐντὸς τῆς μήτρας ἐξασφαλίζονται χάρις εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος τῆς μητρὸς, ὑπῆρξαν τὰ δύο σημαντικώτερα προβλήματα ποῦ εἶχε νὰ λύσῃ ὁ Ἰταλὸς ἐπιστήμων. Ἡ διατροφή καὶ ἡ χορήγησις ὀξυγόνου εἰς τὸ πειραματικὸν ἐμβρυον κατέστησαν δυνατὰί χάρις εἰς τὸ πλάσμα, εἰς τὸ ὁποῖον διαχετεύετο ὀξυγόνον μέσω σωλήνος ἐκ πορώδους πορσελάνης.